

Remissvar på: SOU 2020:59 Innovation som drivkraft - från forskning till nytta

Linnéuniversitetet (LNU) har givits möjlighet att inkomma med remissvar på utredningen Innovation som drivkraft – från forskning till nytta, SOU 2020:59, och önskar därför lämna följande synpunkter.

Sammanfattning

- LNU tillstyrker utredningens förslag om breddandet av nyttiggörandebegreppet till att tydligare beskriva att man inte enbart avser kommersialisering av forskningsresultat.
- Förslaget att innovationskontorsuppdraget fortsatt sker som ett regeringsuppdrag men med en ökad finansiering tillstyrks.
- LNU välkomnar utvärdering och uppföljning av verksamheten men ser svårigheter att jämföra indikatorer med olika förutsättningar samt att indikatorer riskerar att styra verksamheten i en riktning som inte utvecklar verksamhet eller innovationer.
- Vikten av att skapa ett likvärdigt och tillgängligt innovationsstöd över hela landet, en målsättning vi helt står bakom. Särskilt mot bakgrund av dagens situation inom t ex Innovationskontoret Fyrklövern som består av Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Mittuniversitetet och Örebro universitet. Här råder idag betydligt sämre ekonomiska förutsättningar än övriga innovationskontor. Oavsett om utredningens förslag går igenom eller inte så behöver basfinansieringen till innovationskontoret Fyrklöverns verksamhet öka kraftigt.
- LNU avstyrker förslaget om ett gemensamt finansieringsbolag. Från LNU:s sida vill vi understryka vikten av investeringsbesluten fortsatt sker lokalt. LNU är dock positivt inställd till ett gemensamt servicebolag som samlar kompetens kring investeringsfrågor.

Övergripande synpunkter

LNU är positiva till utredningen i stort och anser att utredningen tar upp relevanta aspekter på nyttiggörande och innovation i högskolesektorn. Vidare så är LNU positiva till att man vill öka resurserna för arbetet med nyttiggörandet av resultat från våra svenska lärosäten. Utredningen tar även upp attitydpåverkan och kulturfrågan kopplad till nyttiggörande vilket är av vikt för att nyttiggörandet ska öka.

Utredningen har med tanke på den korta tiden belyst många delar av detta område och försökt ha en inkluderande dialog med lärosätena, vilket uppskattats.

Vi välkomnar ett breddat nyttiggörandebegrepp, i det att trots att utredningen redan tidigt slår fast behovet av det så ser vi inte att ett sådant breddat begrepp spela någon

väsentlig roll i de förslag som ges senare i utredningen. Därmed utesluts i princip stora delar av svensk akademi, närmare bestämt humaniora och samhällsvetenskap, nästan helt. LNU vill understryka att nyttiggörande är långt mycket mer än kommersialisering och patent. Samhällsvetenskap, humaniora liksom konstnärlig gestaltning har en viktig samhällspåverkan. Dagens utbildningsbehov är under omstöpning och att erbjuda relevanta utbildningar som möter samhällets utmaningar är ett av flera tydliga exempel på andra former av nyttiggörande.

Kommentarer i anslutning till utredningens skilda förslag

5.3.2. Risken för överlapp är störst inom sjukvården

Utredningen berör hälso- och sjukvårdsfrågan men saknar sedan hanteringen av densamma. Här finns flera delar att ta hänsyn till inte minst kvalitetsaspekten i tillämpning i regionerna.

6. Nyttiggörandebegreppets breddande

LNU tillstyrker ett breddande av begreppet nyttiggörande och konstaterar samtidigt att det till stor del så LNU har arbetat tidigare och välkomnar därför ett förtydligande i uppdraget. Nyttiggörande som sker icke-kommersiellt liksom kommersiellt är båda av stor vikt.

LNU välkomnar också klargörandet att även är andra kunskaper än de forskningsbaserade, som tillkommit vid högskolan, ska nyttiggöras.

LNU anser att skrivningen under 6.1.2 Nyttiggörandeuppdraget som förklarar vikten av det breda nyttiggörandet är bra och visar på ett tydligt samhällsbehov även för icke-kommersiellt nyttiggörande som kan vara av stor samhällsrelevans. Att det förtydligas i högskoleförordningen tillstyrker LNU.

7. Steg mot mer effektivt nyttiggörande

I detta kapitel beskrivs vikten av att skapa ett likvärdigt och tillgängligt innovationsstöd över hela landet, en målsättning vi helt står bakom. Särskilt mot bakgrund av dagens situation inom t ex Innovationskontoret Fyrklövern som består av Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Mittuniversitetet och Örebro universitet. Här råder idag betydligt sämre ekonomiska förutsättningar än övriga innovationskontor. Oavsett om utredningens förslag går igenom eller inte så behöver basfinansieringen till innovationskontoret Fyrklöverns verksamhet öka kraftigt.

7.2 Uppföljning och utvärdering för åiterrapportering och ökat lärande

- LNU välkomnar en tydligare uppföljning och utvärdering. Ett välfungerande samarbete mellan UKÄ och Vinnova är en förutsättning för detta.
- LNU vill samtidigt understryka risken med indikatorer som kan medföra att utvecklingsarbetet hämmas p.g.a. att man inte passar in i uppföljningsmallen.

- Det finns risk att högskolors arbete jämförs utan att hänsyn tas till verksamhetens unika förutsättningar såsom inriktning och storlek på lärosäte och geografiska placering. Det är även rimligt att högskolornas resultat jämföras med avseende på tillgängliga fakultetsmedel liksom externa forskningsanslag.
- Det också en risk att om man styr för hårt mot "hårda indikator" såsom antal startade företag eller antal företag som överlever inom t.ex. en treårsperiod så riskerar det att styra mot att man investerar i "säkra kort" eller styr mot samverkan med större bolag eller licensaffärer för att påvisa att man lyckats framför mindre, mer osäkra men också mer innovativa projekt.
- Kulturfrågan kring nyttiggörande som utredningen framhåller inledningsvis riskerar att förloras i en strikt utvärderingsmall.
- Vidare finns det en uppenbar risk att uppföljnings- och utvärderingsarbete tar mycket resurser på bekostnad av ett operativt arbete.
- Ytterligare en aspekt är att nyttiggörandearbetet återigen ses som en tredje uppgift istället för något som genomsyrar utbildning och forskning. Det finns idag interna kvalitetssystem på lärosätena som kan användas för uppföljning och utvärdering även av arbetet med nyttiggörande. Samordning och integration med andra delar av kvalitetssystemet vore ett utmärkt exempel politisk och administrativ innovationsförmåga!

7.3.1 Regeringen beslutar om vem som ska få ett innovationskontorsuppdrag

- LNU instämmer i att innovationskontorsuppdraget även fortsättningsvis bör ske som ett regeringsuppdrag och därtill med ökad finansieringen. •
Vidare tillstyrker LNU, kopplat till det breddade nyttiggörandeuppdraget, att även innovationskontorets uppdrag vidgas.

7.3.2. Alla ska ha tillgång till stöd från ett innovationskontor

LNU tillstyrker att studenter ska få stöd upp till två år efter avslutade studier. Här finns aspekter som man kan ta i beaktande t ex omfattning på utbildning som ger rätt till stöd även om detta inte upplevs vara ett problem idag.

7.3.6. Högskolorna ska få ökade anslag till nyttiggörande

- LNU tillstyrker utredningens förslag om ny finansieringsmodell för innovationskontoren beroende på storlek som ger ökade basanslag för verksamheten.
- LNU tillstyrker förslaget om utökade verifieringsmedel. I detta sammanhang vill vi också framhålla att det är väsentligt att beslut om VFT-1 även fortsättningsvis sker på innovationskontorsnivå och att medlen administreras av holdingbolagen.

7.4 Tematiska innovationskontor

LNU instämmer att det finns fördelar i med att samla kompetens inom vissa områden som kan serva övriga innovationskontor. Dock vill vi hävda att samarbetet fungerar

bra redan idag. LNU vill påpeka att det kan påverka viljan att släppa ifrån sig idéer negativt om samtidigt indikatorer inte tar hänsyn till förflyttningar av innovationsidéer mellan lärosäten om samtidigt kvantitet blir ett mått att framgång.

8.1 Ett mer strategiskt arbete om immateriella tillgångar

LNU instämmer att det saknas kompetens hos enskilda medarbetare såväl som på lärosätetsnivå kring hantering av immateriella tillgångar. Därför ser LNU positivt på att man riktar insatser för att höja medvetenhet och kompetens inom de svenska lärosätena. Detta kommer att bli än mer väsentligt i internationella samarbeten och projekt såsom Horisont Europa.

8.2 Inrättande av ett nationellt center för entreprenörskap

- LNU avvisar förslaget att inrätta ett nationellt centrum för entreprenörskap. Idag finns entreprenörskap i utbildningar på i princip alla lärosäten och att ett centrum ska kunna serva alla dessa känns inte rimligt eller önskvärt. Satsningar på nationella centrum gynnar i första hand det lärosäte där det placeras.
- LNU anser samtidigt att ambitionen att stärka entreprenörskapets betydelse i utbildning på olika nivåer är lovligt. Detta är något LNU arbetat med sedan lång tid tillbaka. Ett utökat stöd i detta sammanhang bör snarare ske mer nätverksbaserat och stödja ett löpande erfarenhetsutbyte mellan lärosätena än att skapa en konkurrenssituation mellan lärosäten på denna punkt.
- Ansatsen om att entreprenörskap handlar om mer än att starta företag är något LNU tillstyrker och anser vara väsentligt.

9. Holdingbolagen som verktyg för ökat nyttiggörande och fler innovationer

9.1.2. Utökade möjligheter för högskolorna att disponera medel för nyttiggörande

- Holdingbolagssektorn behöver tillskjutas nya resurser men de kan inte tas från lärosätenas forsknings- och /eller utbildningsanslag. Om man ålägger lärosätena att själva överföra anslagsmedel ställer man forskning och holdingbolagets verksamhet emot varandra. Detta kommer påverka forskningen i sig samt relationen mellan innovationsstöd och forskarna negativt och minska nyttiggörandet av forskning. Samtidigt anser LNU att regeringen med en sådan lösning avskriver sig ansvaret för bolagens utveckling
- Som en del i lärosätenas autonomi är det positivt att möjligheten att överföra anslagsmedel och donationsmedel till holdingbolaget öppnas men endast som ett komplement till en ordinarie basfinansiering.

9.2.1 Holdingbolagen bör tilldelas ett samhällsuppdrag

LNU tillstyrker detta förslag. Holdingbolagens uppdrag behöver följa lärosätenas bredare nyttiggörandeuppdrag.

9.3 Nytt gemensamt bolag möjliggör kraftsamling

LNU avstyrker förslaget om ett gemensamt finansieringsbolag. Från LNU:s sida vill vi understryka vikten av **investeringsbesluten fortsatt sker lokalt**. Vi uppfattar att närhet är en viktig faktor för nyttiggörandet och innovationsklimatet. LNU är dock positivt inställd till ett **gemensamt servicebolag** som samlar kompetens kring investeringsfrågor, IP-frågor, affärsjuridik, statsstöd etc. Det är tjänster som vore värdefulla om de fanns centralt för att kunna avropa när behov uppstår. Man bör dock överväga vilka tjänster man kan köpa av privata företag på marknaden och vilken kompetens man bör samla inom bolaget.

Yttrandet har beretts av Emma Burman, innovationsrådgivare samt Kay Svensson, avdelningschef avdelningen för externa relationer Linnéuniversitetet.

Synpunkter i ärendet har också getts av en arbetsgrupp bestående av Håkan Locking, lektor, Joacim Martinsson Rikner, utvecklingsstrateg, Göran Petersson, senior professor, Mathilda Tham, professor och Diana Unander, forsknings- och projektkoordinator, samtliga anställda vid Linnéuniversitetet. I arbetsgruppen ingick även Kinka Barvestad, Linnéstudenterna